

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egy évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Egyszeri szám 10 kr.
Előzetes pénz és reklamátók a kiadóhivatalhoz
(Grünbaum Márk könyvnyomdája) intézendők.

Szerkeszti: A muraszombati gazd. fiók-egylet.
Kiadó laptulajdonos: **Grünbaum Márk.**
A szerkesztésért felelős: **HORVÁTH GYÖRGY.**

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztésügyi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasáboz petitsora egyszeri hirdetésnél 10 kr. többzori hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nylttér petitsora 25 kr.

Uj esztendő.

Megelőz bennünket az idő, mint a szél a hulló falevelet... Elszakadunk a lombtól s jatszák velünk a szellő, hord bennünket szárnyain, ékes virágos mezők felett... majd tar ligetek, kopár sziklák kerülnek a szemtarfára s mire a szelőlóbó forgószél lesz, melyen fölször megforgat magunk körül, észre vesszük, hogy elmúlt egy élet s lehullunk a földre, ráborunk az avarra, szaporítjuk a zörgő harasztot.

Ilyen az emberélet, melyből most ismét egy esztendő múlt el. A visszapillantás reá járék, gyönyör a boldogoknak, keserű a boldogtalannak. A boldogok siratják az elmúltat, a szenvedők örülnek, hogy már elmúlt; mert a boldogok félnek a jövőtől, a szenvedők remélnék jobb jövőt.

Milyen ellentét?

Kinck adjon igazat hát a publicista, a kinck kötelessége a közönség agyával gondolkolni, írni igazat, de akinek még inkább kötelessége a közönség szívvel érezni, el nem hallgatni az igazat.

S rassuk az elmúlt évet és borzognak a jövő sejtésén, vagy örülünk, hogy elmúlt a mult s várjunk jobb, vizgasztalább, boldogabb napokat?

Valóban nehéz a választás!

Itt csak a fatalista maradhatna nyugodtan, keresve a jelennek örömeit s ki a jelennek azért örül, mert fel hogy hamar elmúlik s aki a multat csak azért siratja, mert olyan hamar elmúlt. A fatalistának önzésével kellene bírniuk, hogy mindent a jelennek örömei szempontjából bíráljunk el s ne kívánjunk semmit, se jó emlékeket a multból, se teljesülését a jövő reményeinek, hanem hoz-

szu, végtelen hosszú jelent, ennek minden nyugalmával és gyönyörével.

Ha ez is nem volna lehetetlen? Hisz a jelen csak egy pont az időben. Ami mögötte van, az már mult, ami előtte van, az még jövő. A jelen csak egy pillanat, csak egy sejtelmes fátyol a mult és jövő között, egy átlátszó fátyol, melyen át még látjuk a multat s melyen át már sejtjük a jövőndöt.

És jól van ez így!...

Talán az volna legnagyobb átka az emberiségnek, ha a gondolkozással a multra való emlékezés is nem adhatótt volna meg neki. Hiszen az ember az különbözteti meg az Isten más teremtményeitől s ez az emlékezés emeli magasra az embert is az emberek közül.

Aki legmesszebb tekinthet a multba s abból egyszerre legtöbbet lát, az a legbölcsebb ember, mert a tudományok tudományja, a tapasztalás az ő hatalmában van.

Azért állunk meg az esztendő fordulójánál és kérő pillantással tekintünk reá vissza. A multtól kérdezzük meg, hogy mit hoz a jövőnd, a multba tekintünk, hogy reményeinket tápláljuk a jövőre nézve.

Az 1893. év emlékezete áll most előttünk tanulságnak. Nem az egész, hanem a társadalom szempontjából kívánjuk, óhajtuk, hogy ez év ne ismétlődjék minden bajával. Élesen támadtak föl az elmúlt esztendőben olyan társadalmi politikai kérdések, a melyeket már rég megoldottaknak tekintettünk. A jövő igazságos bíró! Meg fogja oldani a vitát baj nélkül. El fogja osztalmi az aggodalmakat s olajként fog simolni a már-már felcsapódó hullámokra.

Ezt reméljük az új esztendődtől. A társadalmi harcztól felünk, ennek megszüntét

reméljük és e reményünket táplálja az ország biboros főpölyje, aki ebben a nagy kérdésben elsőnek hangzottatta a jelszót:

Pax! Pax!

Legyen az új év a béke esztendeje!

Ebben üdvözljük az új esztendődt!

Magyar istentisztelet a muraszombati r. k. templomban.

A Muraszombati r. k. fűra magyar-ajku híveinek magyar istentisztelet tartása érdemében beterveztett folyamodására ft. Hidasy Cornél püspök ő mltagtól Gáspár Ferencz helyb. plébánosunkhoz a következő intézkedés érkezett le:

2884/93.

Krisztusban Kedves Fiam!

A muraszombati hívek egy részének elem terjesztett folyamodványában kifejezett kérelmet, mely szerült a muraszombati plébánia templomban minden ujhold vasárnapján 11 óraker egy magyar szent-beszéddel egybekötött szent-mise tartását kérék engedélyeztetni, bármennyire is méltánylom dicsegetes buzgalukat és jóakaratu törekvéseiket, mégis az előadott alakban nem tartom teljesíthetőnek, egyéb indokok mellett már azért sem, mert a teljes jogérvénnyel bíró visítási canonic az istentisztelet rendelkezéseiben a hívek zömének érdekeit tekintí első sorban, de másrészt az évszázados usz sem hagyható figyelmen kívül, mely fennálló gyakorlat a hívek egy, aránylag csekély számu töredékének óhajára jó könnyen meg nem változtatható.

Mégis tekintetbe véve kérelmező híveim nemes buzgóságát, hajlandó vagyok óhajuk-

TÁRCAZÁS

A mi uj-évi örömmünk.

Tamáš vértanú püspök nevére kereszteltetett az anyám. Szinte a jövőbe látott az édes anyám, én sem adom alább a kereszteléség első Tamás vértanujának. Csak két dolgot említék: keresztapám váltig magyar néptanítóknak kívánt tanítani. El-medett koromban pedig beugratlak, hogy lépjék fel egy biztos kormányparti kerületben. Így lettem én földnélküli-Tamáš. Egyéb pehjemiről hallgatók. Mint méltósátnak tudni, a nevemnap december 29-én esik, ezen a napon méltósan billentem a szerkesztőségbe. Bocsát állók az emberiségün - gondoltam - írok egy olyan tárczát, a melyben az összes Kanári szigetek lakóit kipusztítom. A szerkesztő megmozdult.

- Hallja, Aquinói Tamás, én ont meglepem.

- Talán az aquinói előnével?

- Nem, azzal, hanem ezzel a kis renúmer-

edzővel a nevemnap. R-mélem, ezután jobb tárczákat fog írni? Tukoray Lóránd még nem csinált kétségbeesettebb arcot, mint én erre. De félre nobilis büszkeség. Átvetettem a szerkesztői renúmerierzőt. Sagva mondom önöknek: csupa képviselűs numsum-tika volt, az upesti hatosok jelentéskényen képviselvé Kostyuljus loerszedésével bocsajtott el magától a szerkesztő. - Édes merinói, illetve aquinói tudja mit vegeyn rajta: egy újvi malacot. Az újvekor egy családí szim-bolum. M-njen kedves tárczairól, most éppen piacz

van, lepjék meg a kedves lejt. B-léptem a szerkesztőségbe mint egy Kozarek és kiléptem belőle, mint Héthársy Balamber az ablak függöny p-lába bújtt Bathy István. Így alakított engem át az upesti numsum-tika. Elszántan törtétem a híyek-latyakban a malacz vásárra, de utközben egy czukrázda mellett figettem el. Ez az ablakból oly kívánatosán oly bájosan mo-olygott elem a griliás-torta dísző-jelmében, hogy mint „jéléses” tárczairó nem is sokáig tételődtem a felett, hogy ne inkább ezt vegyem-e meg. Végre is ez egy értelmes és enniaval malacoccka, míg a másík? ... A féltveztet gyerekeim oda lenne a sivi-tásztól. Kifizettem a malacot és a lakiosmra mentem. Othou aztán olyan titokzatos voltam, mint Pandora szelenczje.

Végre jött a felhárkötényes édeség-gyakor-nok. Az ívegtáblán mosolygott a griliás malacz. Ez-tilék ekkor monszotta az anyuk, de még az könnyen keresztül mo-olygott az új jővevényre. A fele-gérről azt képzelt-m, hogy ő griliás latára egy vigjáték fíná-ját eszelezkít és boldog mosoly-lal veti magat karjába. Ajakáról pedig griliás-szerűleg e-orog le az ódai lendület.

- Boldoggá tettél Tamás! Szó sincs róla.

A fele-gém megsemmisítően fitymálta újvi ro-lionduimunkat (a melyért hajh! hányan fognak megbálni a tárczámban.)

- Ez te vetted, te... Tamás?

En... De mit akarsz ezzel mondani?

A feleségem nem monddt semmit, hanem jelképesen remítet: sirt mint a záporvéd. Ha a nagy zilipet megnyitják, megindul az ár: a hat gyerekeim a jerikói csatabatéz zavarsz lármáját

intálta. Az ószegabalyodott családí szecében álltík kérgességgel szaguldottam be a szobát, mint valami drámai hős.

- Magyarázatot! - szavaltam vérboborult szemekkel. A feleségem készségesen szolgált vele.

- Ez az új évi malacz hátra kapar, nem előre. A jövő évben sem lesz belőle semmi. Egy családí szecében keretében tanultam meg az újvi babonát, hogy az újvi malacznak előre kell kaparni.

Nemzeti iskola.

Mutató Benedek Elek új taangyi lapjából.

Nemzeti iskola.
Forrón üdvözöllek!
Idegén divatnak
Erejét őh törd meg!Hatalmassá, nagygyá
Az teszi népünket,
Ha kelkenben igaz
Óalósság lüktet.Szabadíts meg házuik
Idegén üm-lomtól,
Szabadíts ki lelkünk
Idegén járóból!Ónálósság szívében
Ónálósság észében! -
Nemzeti óntudat
Óv meg ezer veszésben.A roppant világon
Elhagyatva állunk,
Órökös élesség
Dulja a mi várunk.Ónamagunk támasza,
Ónamagunk bizalma,
Égy nézret lehet
Égy nemzet hatalma.Nemzeti iskola,
Tartd a tüzet ébren
A magyar tanító
Csüggeteg szívében!Nemzeti iskola,
Forrón üdvözöllek,
Idegén divatnak
Erejét őh törd meg!Nem elég a külszín,
Nem elég a lázaszt,
Fűyes palotaszor,
Törjön ki, mi szunnyadNemzetünk szelleme
Gyulón ki morészén,
Törjön ki, mi szunnyad
Égy nemzet szívében!

Paldygyi Lajos.

hak olyformán megfelelni, hogy a hívek zöme számára tartandó istentisztelet eddigéig tartott határidőjéhez továbbra is változatlanul leendő meghívására a korai szentmise megtartását vasár- és ünnepnapokon egész éven át a nyári időszakban 8, a téliében pedig 8 és fél órákor rendezem el s ekkép a kérvényezők az Egyház parancsolatainak akadálytalanul megfelelhetnek. Azonkívül mégis minden hónap első vasárnapján, ugyszintén a b. e. elődóm által már megadott engedély értelmében újranapján, pünkösd második ünnepén és szent István király ünnepén magyar szentbeszéd tartassék, feltéve, ha kérvényezők büszkös részvétele ezen főhatalmasi rendelkezésem fenntartását indokolta teszi.

Felhívom Kedveltségüket, hogy főpásztori intézkedéséről a kérelmeket mihezartás végett értesíteni sziveskedjék; kijelentvén előttük egyttal, hogy ezen intézkedésésem a fentebb előadottakon kívül még azon körülményre való tekintet is vezetett, miszerint a főistentsztelest után mind n. templomban, a maruzombati kisnyes és alacsony templomban pedig hatványozottan oly romlott a levegő 1—2 óráig, hogy abban a legbuzgóbb templomlátogató sem óhajt sokáig időzni. Hívja fel az alkalommal egyszerűsmed figyelmeiket templomuk ügyére is, mely jelen állapotában a plebánia mai viszonyainak már egyáltalán meg nem felel; — kérje ki e célra nevemben áldozatkészlegüket es fejtsé ki előttük azt is, hogy egy terjedelmes és a plebániaabeli hívek szám arányának megfelelő templomban óhajuk sokkal könnyebben volna teljesíthető.

Többire ajtatos imába ajánlottan atyai áldással magvak Kedveltségüknek
Szombathelyen, 1893. december 21.
Krisztusban jóskaró atya

KORNÉL, püspök.

Hírek és különféleik.

— **Boldog újvet** kivánuv tisztelet olvasóink- és munkatársainkuk!

— **Magyarország jövődéli királyneja.** Stefánia főhercegnő, lesz Magyarország jövődéli királyneja. Ki ne fogadna örömmel a hirt? Isten éltesse sokáig az uralkodó párt, de ha már az utódokra kell gondolunk, nincs senki, akit örömsébb látának Magyarország királyának oldalán hitvesként, mint a boldogult trónörökös özvegyét.

— **Adományozás.** A maruzombati kisdudvádiá járó szegény gyermekek felruházására gróf Szárfy Gézáné ó nagyméltósága es gróf Széchenyi Tivadar orsz. képviselő 6 méltósága 20—20 forintot adományoztak Horváth Györgynek úrnó pedig ugyancsak az óvoda szegényeinek 1 nőt süteményi tisz szives ajándékozni Dr. Prugberger Vince, Mólyás Egyed urak és a Kolthai-család pedig 2 áldozatlánykát karácsony estején gazdagon megajándékoztak. — A kisnyesek öröme sa szülőik halála legyen nemis szívök jutalma.

A választásról.

— **Kohl Medárd kintütetése.** Esztergomból jelentik a „M.-g.-nak, hogy Rimely Károly beszerbcehényai püspök aki mint poszsonyi apátkanonk kapta a javadalmas lelkeri apátságot, legközelebb lemond e javadalomról es apátságot Kohl Medárd dr. kapja. A lelkeri apátság körülbelül 12—14000 frt évi jövedelmmel bír.

— **Áthelyezés.** Káló Antal esendőr-főhadnagy, a szombathelyi szárnyparancsnok, ki előbb Körömenyen mint szárnyparancsnok működött, Maramaros Szigetre helyeztetett át, helyebe pedig Szászvárosi István helyeztetett át Karánsebesről.

— **Jótekönyv.** Zoltánháza község a tómorázi ev. gyülekezet javára gyűjtést rendezett, amely 14 félt 60 krt eredményezett. — Fogadják e derek község es helyütt is ezen jótekönyvégre a tómorázi evang. gyülekezet legforróbb köszönetet.

Az előjárósról.

— **Találtatott** (állitolag) Battyándon egy aranygyűrű. Tulajdonosa jelenkezhet Postl János akerszeszenl Maruzombatban, a kitől azt kellő igazolás mellett átvéheti.

— **Szt.-Gothárdról** vesszük a következő levelet: Kedves szerkesztő barátom! Nem vagyok egyáltalán barátja a hírlapi polemikának, nem is az a célem, hogy polemikát provokáljak, de a jó ügy érdekében kötelességemnek ismervm felszólalok. — Midőn vagy 3 ével ezelőt egy Szent-Gothárd don leteleitőd gimnázium érdékében a mozzgatn megindítottuk emlékeznem fogsz, hogy e en mozzgatnhoz a maruzombati és német-ujvári jáz-aszkolok is csatlakoztak. — Ezen körülmény csak azért emlit-e fel, hogy a szent-gothárdi

gymnáziumi segély-egyesületének abbeli eljárását, mely szerint, — és pedig az én indítványomra — a maruzombati és német-ujvári takarékpénztárakat is felkérte segélyadásra, teljesen jogosult volt és méginkább jogosult volt azért, mert a gymnasium 70 tanulója közül legalább fele a két járás szégyensorán gyermekeiből áll. Becs-es lapod utolsó számban megjelent közlést ut-onatkozólag tehát ki kell jelentenem, anélkül hogy a „Vasvármegye című lap közleményére (melytől úgy a gymnasium illetve az önszegély-egyesület igazgatósága s elsőlétségje teljesen távol áll) reflectálnék, hogy az sok tekintetben a való tényállás téves megítélésén alapszik, mert, nem a gymnasium, hanem annak önszegély-egyesülete küldötté a levelet, mert ezen egyesület intézetével szemben büntmentlenül küldheti leveleit, — tehát az egyesület nevében beszélve — mi hibát nem követünk el es így azt b-s semismarhittuk, annál kevésbé tehetjük volna azt jóvá. — Kedves Barátom! Mindnyájan ki vagyunk téve a nyilvános kritikának, kik a közügyek terén harcolunk, a kritikának pedig mindig több a tövise, mint a méze! Ismervm a maruzombati pénzüzetek vezérfehérnak hazafias gondolkozását és a magyar-szent ügy iránti meleg érdeklődését, bizvaszt hiszem, hogy merő félreértések miatt azon szép ügyet, melyet mi felkaroltunk, karosodni nem engedik. — Egyebekben vagyok hivásos hívöz-lettel, kész híved
Dr. Varga Gábor.

— **A szombathelyi-rumi vasut engedélyezési tárgyalása** mult hó 22 én délelőt 11 órákor tartott meg Budapestén a kere-kedelmi miniszterteremben Reisig Ede államtitkár elnökölete alatt. Az engedélyezők képviselőiben dr. Károlyi Antal alispán, az érdekeltek részéről dr. Rosenberg Gyula orsz. képviselő vett részt a tárgyaláson. — A vasut építési tötkeje 538.000 frtra van előirányozva, törzsszevények 121.150 frt erejéig jegyezveik, mely összehoz hozzásszámtódo lesz az állami hozzájárulás.

— **A maruzombati ízr. hőközség** mult hó 28 án tartott tisztújító közgyűlésén elnökéül Neuman Vilmos, alelnökül Arvai Henrik, es pénztárnokul Grünbaum Márk urakat választotta meg. A választmány maradt a régi, csak a fentiekkel megirevedett helyek Heimer Ignác es Hirsch Adolf urak személyéül öleuk kitöltv.

— **A következő sorok** közlésére kértünk fel: „A tek. jegyző urakhoz! Az általam kezelt gazdaságokban az 1894 ik évi munkaidényre munkásokra van szükség, es pedig olyanokra, kik géppel való kieséplésének munkáit volnának hajlandók szerződesleg elfogadni. Ha valamely köz-ség lakóival megállapodás történik, egy a jegyző urak mint a többi felmerülő költségeket én fizetem. Főszük fektetődné két körülményre: 1) hogy oly munkavezető gadda álljon a csoport élén, ki minden tekintetben megbízható legyen egy a munkadón, mint a munkás részéről, tehát csakis olyan egyenek, kik józanok es feddhetlen előélettel bírnak. A munkásvezető kell hogy a magyar es német nyelvet bírja es hogy óvadékképen legyen. — Főző- es lakhelyeségről gondoskodva van. A szerződes megkötéséhez személyesen fogok megjeleni. Ajánlataikat alulírott tessenek befeküdni. Szépek, u. p. Eszterháza. Negro Gasztó.

— **A maruzombati gazdasági főnökelet** készséggel rendel meg tagjai számára az íden is aranka-mentes jóféle lohermágot, jelentkezhetni január hó 15-éig az egylet irodájában.

— **Értesítés.** A jelen számmal a „Maruzombat es Vidék“ kiadása ismét Grünbaum Márk nyomdatuladonos tulajdonába száll. Azert kérjük lapunk tisztelet olvasóközönségét, hogy előfizetéseiket, mely most már — mutatn a lap a jövőben nem a gazd egyesület tulajdonát képezi — mindenki részére évi 3 frt, a kiadóhivatálnál eszközöljék.

— **A miniszter a differitit ellen.** A m. kir. belügyminiszter tudomással akarván bírni a szünim nem akaró differitit elleni intézkedésekről, felhívta a hatóságokat, hogy teyenek hozzá tüzetes jelentést arról, mily általános es mily öv intézkedéseket eszközölnek s kik által gyógykezeltetnek a beteggek. E jelentések alapján fog gondoskodni a miniszter ur, hogy az ily ragályos fark a legszigorubban ellenőriztessek es megakadályoztaszék.

— **Hírek Zalaából.** Keszthelyen megtörtént a tisztújítás, Városbíró lett Nagy István, h. v. bíró Riersch József, pénztárnok Ullmann Venczel, községm Lindvay József, adószelő Szabó János es 10 tanácsos. — **A tapolczi r. kath. óvoda** részére b. Horgn Károly püspök 400 f rto adományozott. — **Nagy-Kanisznán** „Csendőrségi Közlöny-czim alatt új lap indul meg Solotromos György szerkesztésében; a „Zala“ pedig ezután hetenkint ketszer jelenik meg — **Jókai-ünnepélek** lesznek január 6-án Csáktornyán, Keszthelyen, Nagy-Kanisznán, Zala-Egyszergen s a megyei összes néptanítószki intézetekben. — **Meghaltak:** Bánay Árpád áll. tanítóképezdei r. tanár 36 éves korában Csáktornyán, — Svastics Elek földbírtokos pedig 67. eleteében Lencsece-Tomajon. F. A.

— **Egy tolvajbunda,** mely csak mézben dolgozik. Hely-letl esendőrségüknek a vidéken

lörtént számos méhlopás felkellette figyelmét, hogy itt egy szervezett sz-cziálta bandával van dolga, s mint hírvék, nagyon helyes után járnak kutató-kapokkal s így megtörténhetik, hogy nemcsak egy mézben dolgozó tolvajbandát fog be érlyes esendőrségünk.

— **Vértanú-erekyélek.** A szabad-ágherez dicő vértanúira vonatkozó erekyélek nagy buzgalmal gyűjti Aradon az a bizottság, mely a szabad-ágherzi erekyék aradi országos múzeumának Lány Henrik védőnöksége es Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő elnökleté alatt létesítette es napról-napra teljesebb teszi. Most legújabbban igen értékes erekyére bukkantak. Mint aradi levelezők jelenli, a város pünztárában a rovanóleások alkalmával 3 db 1848-iki aranypénzt találtak, melyekről a levéltárban eszközött kutatás nyomán kiltunt, hogy Lázár Vilmos az 1849. október 6-án Aradon kivégzett honvédtábornok tulajdona volt es a kivégés előtt adta át a porkolobjának, hogy rokonaihoz juttassa. Ezek tétényeségek le a város pünztárba, hol máig öráik. Ennél is értékesebb tárgyat jutott a napokban a múzeum hivatalnok az október hatodikán használt b tófák egyike. Eddig azt hitték, hogy a tábornokok bitóit szétarabolták s azokból szilánkok sem maradtak, annál nagyobb meglepetést kellett Aradon a beklírdőt élet, melynek valóságga okmányokkal van igazolva.

— **A marháso engedélyezése Ausztriában.** Az osztrak hivatalos lap a pénzügy-miniszter rendelkezéle közli a marháso igénybevetélet illelőleg, mely a folyó évvel szembe kezdett. Az erre vonatkozó törvény értelmében az osztrak gazdákknak 500.000 mm marháso igénybevetéltre van jöguk, miként 5 frtjával a jelen rendelkezés elrendezéssé szabályokat állapítána meg, melyek a visszelételeket megátólni hivatnak, annál inkább, mert még eddig a só denaturálásának kérdését megfogai nem sikerült. A marháso csakis gadda, illetve földbirtokosoknak adjak ki, még pedig a képviselőház módosítása nyomán a marhászámtól függő korlátolt mennyiségben. A kiadás alapját egy két kilogrammos egység képezi, melyből kis marhára, egy fiatal marhára két, nagy marhára négy egység vehető igénybe egy év folyamára. A marháso festésére vasoxydot es fümport használnak, mely egyttal alkalmatlanú bézi es emberi használatára. E marháso kiosztására vonatkozólag érdekes intézkedéseket tartalmaz a rendelkezés, amennyiben az 1890. évi állatszámítás alapján az igénybevetélt mennyiségét nemcsak az egyes tartományok, hanem községek is kivették, úgy, hogy most az ily kisabot marháso kontingens keretén belül azután a községi előjáró szabja meg, hogy a gazdák közül ki-ki mennyit vehet igénybe az előbb említett egységszámítás alapján. A marháso különben az elkészítést kezdve egész a közögebe való kiosztásig, pénzügyi rül felügyelet alatt van, ami ugyan sok nehézsémet támaszt, de mégis csak előnyösebb, mint 11—12 frtos óvát takarmányozni a marhát.

— **Sakk az egyforintosnak.** Az 1892. év nyarán hozott törvények szerint az aranybevasárlás után most már az államjegyek egy részének bevónása következik. Az osztrak pénzügyminiszter a reixtban kijelentette, hogy az osztrak és a magyar kormány között a tárgyalások es év folyamán annyira előhaladtak, hogy a közös megegyezés az államjegyek bevónása kérdésében megtörtentek tekintetű. Első sorban az egyforintosnak lesznek beavasodók. Az osztrak pénzügyminiszter esodlakozt azon ellenszenv föltét, mely az érézpénz forgalombahozatala iránt keletkezett s ama megmagyarázhatatlán rokonszenv fölött, mely a piszkos, gyúrtott papírfirinosokat, a betegégek eme mindennapos terjesztőit bizonyos nepszerűséghez juttatta. E roz, felg szétrongyolt piszkos óvashatatlans papírfirinosok éppen a közpénz a vidék földművelésében kezében forogtak, a mi által ez a nép a leggyakrabban veszteséget is kénytelen szenvedni, holott az érézpénz mellett sem veszteségen, sem annak nincs kitéve, hogy épp a pénz, a jólet egyik alapköve, hurezolja be a legveszedelmesebb betegségekkel.

Vegyess rövid hírek.

— **A megyéből.** A Jókai-ünnep Szombathelyen a városház es a jublánszóhoz méltó Jókai-ünnep lesz. A Berzeinyi-kör rendezi január 6-án, a budapesti ünneppel egyidőjűleg. — **A kis-czellú lásson** a h. hó 17-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy, mivel a kaszinó anyaganyagi ereje nem engedi meg, a Jókai műveinek nemzeti diszkidására való előfizetést; saját körükben gyűjtést indít, hogy a jubláris diszkidást a kaszinó javára besorozza. — **A szent-gothárdi dóhánnyár** munkálatainak megindítása okából Grenzenstein p. b. miniszteri tanácsos m. hó 27-én Szent-Gothárdon volt, s ugyanekkor megtörtént a gyár telkének kijelölése is. Az eddig megállapodások szorint a szivargyártást január közepén megkezdik. — **A vármegyei árcsákházban** a gyermek-kek közt fellépett kanyaró betegség miatt a szokásos karácsony-ünnepély az

idő nem volt nyilvános jellegű. — A ferenclalvi írók túzólt egyet alapszabályai kormányhatósági jóváhagyással költödték a városi hatósághoz.

A hazából. A katolikus püspökök közös pártírelvélét január 6-án, Vákereszt-napján hirdetik ki az ország összes katolikus templomaiiban. — Kossuth Lajos könyvtára a múzeum számára 16 ezer forintot megvételt. — A budapesti rendőrség egy szervezett bankó hamisítóbándat fogott el, mely banda 5, 10 és 50 forintotok hamisított és hozott forgalomba. Ehamisítványok oly figyelmen vetek készítve, hogy csak az aratól szem vehette észre, hogy nem valódiak.

A földvidéről. Rodus mellett a Földközi-tenger 3865 méternyi mélynek találták. — Wiesbauer tódos 19 ezer huczilist olvasott meg egy bankón. — Cecini olasz vasuti milliomos, egy napzámós fia, gróf rangra emeltett. — Szent-Pétervárt a kolera terjed.

Irodalom.

— **A mezőgazdasággal** és erdészettel foglalkozó nyugdíj-intézete lezárótt tartott igazgatósági ülésen tett jelentést szert az előzetesen jelenlévők tagok közül f. ápril havában történt megalakulás óta befizetett 130, kinek biztosított nyugdíj összege 149.200 koronát képvisel, évi díjuk 27 690 k. 16 f. melyek valamint minden befolyt pénz a „Magyar országos központi takarékpénztár” nál fizetnek. Az elnökség jelenti, hogy a magas kormány egyes tagjainal tisztelget, kérve a támogatást és segítségét. A pénzügyminiszter ur kitatásba helyezte, hogy a következő állami jótékony sorsjáték jövendelmében reszeszt az intézetet, adó és illetékmentesség iránti kérvényt pedig méltányosan fogja elintézni. A földművelési miniszter és államtitár urak színtén további támogatásukat helyeztek kitatásba. — A belügy- és vallásügyi miniszter urak megígérték, hogy a fenntartások által levő teszteteknek, alapítványi és egyházi uradalmaknak ajánlani fogják az intézet jótékony működésének igénybevetését. — A tagok gyűjtése és az alapítók száporítása érdekében az igazgatóság elen akézőtt fog kifejtetni, mert lehetetlen tartja, hogy mezőgazdasági államban ilyen üdvös intézmény fevirágzásra ne jusson. A földbirtokosoknak módot nyújt az intézet, hogy gazdasításjuk jövőről, rokkantsági járadék, özvegyi díj és nyugdíj biztosítás által csekély évi hozzájárulással gondo-kodhassanak. De maga a gazda és berő saját szemeryere sem köthet ennél előnyösebb és olcsóbb biztosítást, miután az intézet tisztán önszeregre levén alapítva, a nyersékdézés teljesen ki van zárva, sőt a befizetett díjakból meg a kezelési költségekre sem fordítottak semmi, mert ezek is más alaptól fedeztetnek. Az Országos Erdészeti Egyesület mostani közgyűlésén melegen ajánlta tagoknak és intézetbe való beletést. Alapszabályi és díj táblázatok szivesen küldetnek az intézet irodájából, Budapest, Lónyay-utca 7. 1893. december 16.

— Épen most jelent meg a „**Vas megyei Naptár**” 1894-re. A 7 iver terjedő mű a naptár és szépirodalmi részen kívül tartalmazza a megyében létező összes egyházi-, állami-, megyei és katonai hatóságokat, tan- és pénzintézeteket, egyleteket stb. Ezenkívül a megye teljes helység-nevtárát, a posta- és távirudaallemásokat, egy járási és körjegyzőség felülvizelését, melyhez tartozik, valamint a lakosság számával és a régi német vagy horvát helységnévvelk s várszeryekkel. E kitűző tartalmazmal fogja nélkülözhetlen kézikönyvül szolgált ügyvédnek, közjegyzőnek orvosnak, körjegyzőnek, lakosznak, egyáltalán mindenkinek, kik a hatóságokkal érintkezni szoktak. Ára 30 kr. postai küldéssel 35 kr. Kapható Gabriel A. könyvnyomdájában, Szombathelyen, valamint az összes könyvkereskedőknél és naptárel-árusítóknál.

— **Najminták az elemi iskola számára.** Weinberger Alajos székes fővárosi íg. tanító „Gyakorlati rajzmatintá” ötödik kiadásban jelentek meg. Ezekben a népiiskola rajzkitatás — szigorúan a minisztéri tantervhöz is alkalmazkodva — oly módoszával és a fokozottság elve szertint ugy van beantatva, hogy azt sikerrel használhatja az a tanító is, kinek tantárványai pontatlanságok fizetekbe rajzolnak, de az is, kik tisztán rajzolnak. A teljes mintagyűjtés 85 füzetből áll s ára 1 frt 20 kr. Elyes füzetek (íráz lap) külön is kaphatók s ezeknek az ára 15 kr. Megrendeléseket elfogad: Weinberger Alajos székes fővá. Budapesten, X. Csallad-utca 16. sz.

— **Jókai Mór. Ünnepi olvasmányok az ifjúság és a magyar nép számára.** Csalmon gyűjörült füzetet szerkesztett és adott ki az „Eötös-álap” orosz. tanító-egyesülete. — A negyedfélves felír a következő 25 olvasmányt foglalja magában: 1. Jókai Mór. (Költemény) Komjádi J. Jászóttól. 2. Jókai szülfőről és gyermekéről. 3. A házról, melyben Jókai született. Jókai Ester után. 4. Jókai Mór első napja a kamarai iskolában. 5. A mi a tud, tód el, másét ne vedd el. 6. Hogyan tanított engem jó anyám a felebaráti szeretetre. 7. Jókai Mór Papán. 8. Hogyan lett Jókai regényíróvá. 9. A magyar író

sorsa ezelőtt 70 évvel. 10. Forradalom vér nélkül. Mind Jókai Mór után. 11. A szabadságharc és az önkényuralom. Sosebány Gyula után. 12. Jókai. Labortary Róza Jókai Mór után. 13. Nemzeti hadsereg Jókai Mór. 14. Hogyan fogott a huszár ellenséget. Jókai Mór. 15. Az önkényuralom vége és a kirgelyes. Sosebány Gyula után. 16. A koldus gyermek. Jókai Mór. 17. A szegedi vésznak. 1875-ben. Jókai Mór. 18. A szegedi legenda. 19. Erdei dal. 20. Melyiket a kilence közül. 21. A koldus veréb. 22. Budapest. 23. Magyarország van. Mind Jókai Mór. 24. Ünnepek meg Jókai örömműnet-pet az iskolában. 25. Jókai Mórnak. (Költemény) Pósa Lajos. — E gazdag tartalom, melynek minden egyes száma azt ezelőzza, hogy a magyar ifjúságnak lelkét a haza szorszu írója iránt való tisztelettel töltsé a kitűlöben is igen drizsen kiállított füzeteit igen alkalmassá teszi arra, hogy a fővárosi iskolákban, valamint az ország összes többi népoktatási intézeteiben is megtartandó nemzeti iskolai örömműnepek olvasókönyv gyanánt használtsák. Elterjesztését a vallás- és oktatási kormány rendezetleileg ajánlja. A füzet bolti ára 30 kr. Iskolák által megrendelt példányok 25 kr. ba kerülnek. Tíz példány után egy ingyen füzeteit szolgáltat a „Singer és Wolfer” könyvkereskedő cég Budapest. Andrássy ut. 10. sz., hol a füzetek megrendelhetők. A befolyó tiszta jövedelmét az „Eötös-álap” orosz. tanító-egyesülete, a „Tanítókhaza” alapjának gyarapítárá fordítja. Meleg-n ajánljuk e füzeteit ifjú-ságunknak, iskoláinknak és minden magyar embernek.

— „**Faluiskola Lapja**” lesz a címe annak a népies gazdasági hetilapnak, a melyet a Budapesten a „Hazánk” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság a földművelési minisztérium megbízásából ad ki 1894-ik évi január hó 1-től kezdve. Az új lap — amelynek felelős szerkesztője Romby Dező — a bae megyei gazdasági egyesület volt titkára — hivatala leendő népirodalom terén igen széles nemzeti irányban tartott politikai cikkek közöl minden száma, amelynek azonban főtartalmát gyakorlati, népies nyelven írott gazdasági cikkek fogják képezni a mezőgazdaság, kertészeti, szőlőművelés minden ágából. A lap negy kiadásban: magyar, német, tót és román nyelven jelen meg, s magyar példány az ország összes közönségének ingyen küldetik meg. A nemzetiségű nyelvű közönségnek ezen kívül meg fog küldetni egy példány a saját anyanyelvükön is. A „Faluiskola Lapja” tehát nemzetiségi és mezőgazdasági ügyeket van hivatala szolgálni és így kívánatos, hogy az illetékes elemek a nép körében minél inkább terjesztsék. — Földbirtokosok, uradalmak fizeték igen hálvesen teszék, ha az oleó hetilapolt füzettel e-csedjelek részére megrendelik. — Előfizetheti a „Hazánk” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaságnál Budapest Köztelek. Előfizetési ára egy évre 2 frt, felévre 2 frt, negyedévre 50 kr.

— **„Jókai” a szépirodalom barátaihoz!** Felsőzada annak, hogy Jókai Mór, nemzeti irodalmunk vezérő eallaga, ragyogó pályáját megkezdte. A Károlytótól az Adriaig, Erdély bérceitől a Lipthajig az egész nemzet ünnepli nagy fiat s a hála és elismerés virágából koszorút fon a költők királyának. Hadvezérnek a esatártern, hol győzelmét aratta, aillt emléktálas nemzete, a nagy írónak is ott állítsunk emléket, hol életét töltötte die-csedjét s babérját szerzte — az irodalom pasztos mezején. S vajjon emelhetünk volna-e jubiliáns kölönvének maradandóbb emléket, mint — az ő névvel — elegendő — oly szépirodalmi lap adataisavál, mely fény, pompa és szilmi gazdag tekintetben a leendő hazánkban a „Jókai társaság” a legmészebb menő anyagi adozatokat sem riad vissza, hogy a „Jókai” méltó legyen azon dicső névre, melyet önzetellel visel homlokán Csillagó fraziósa és hangzatos igéretetűl ekesében és meggyőzőbben beszél a munkatársának az a névora, melyhez hasonlótt huszak egyetlen lapja sem tud felmutatni. Meggyezzzük (továbbá azt is, hogy a „Jókai” munkatársain kívül: a művészi, írói, politikai társadalmi világnak még számos kitűző négyrték meg a lap számára és így bizalommal fordulhat a szépirodalom barátaihoz, hogy a „Jókai” pártfogásba fogja venni. A „Jókai” rendkívül széles kiállításban meg e hó folyamán meg fog jelenni és illu trias állásu egyének, nemzetünk előkelőségeit legrik drizsetini már az első számtól is. Deazzra a „Jókai” fényes kiállításának, előzetési ára — viszonyitva a hazai szépirodalmi lapokhoz — a legolcsóbb, mert e lap megalapítására nem anyagi érdek, hanem egyébként meg kifejelett szempontok vezettek a kiadó „Jókai” társaságot. Épen ez oknál fogva az érdeklődés nagyságához képest a lap fokozatos nagy nyerni fog fény- és szellemi tartalom tekintetében. S minden jelen felhávat bizalommal megküldjük az irodalom pártolónak, rendeljük, hogy a „Jókai” majd szivesen látott vendég lesz. A „Jókai” előzetési ára: egész évre 8 frt, felévre 4 frt, negyedévre 2 frt. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány-utca 18. száma, A „Jókai” társadalmi, szépirodalmi és művészeti hetilap megjelenik minden vasárnap. Felelős szerkesztő Keleti Ö. Lajos. Kiadótitkár: „Jókai Társaság”.

kai” társadalmi, szépirodalmi és művészeti hetilap megjelenik minden vasárnap. Felelős szerkesztő Keleti Ö. Lajos. Kiadótitkár: „Jókai Társaság”.

— **Tizenöt év eredménye.** Ritka fényes eredmény az, melyet a most 16-ik évfolymába lépő Pesti Hirlap felmutathat. Elterjedtség dolgában első helyen áll hazánkban elvitathatlanul. De első helyen áll tartalma gazdaságánál fogva is. S a haladás ezen a téren igazán bámulatos. Mindennap 20 oldalnyi, vasárnap és innepnapokon rendszeren 32-40 oldalnyi terjedelmében jelenik meg. Azelőtt csak karácsonyi és husvétai rendkívül számok jelentek meg ily terjedelemben és ma már minden vasárnapni szám egy kötet! Ehez járul még külön karácsonyi ajándékul az előzetőknek, minden évben nagy díszes naptár, a legjobban világotított közleményeivel és témérek képpel. S ezért meg csak szállítási díjat sem kell fizetni! A közönség, melyben a Pesti Hirlap részesül s melyet a moadottak után egyáltalán nem lehet esodálni, oda juttatta e lapot, hogy a jövő tavaszal már saját házába költözzék és a Pesti Hirlap palotája igaz látványosság lesz a magyar fővárosnak. Földszint párisi lapok mintájára olvasóesarnok lesz berendezve a nagy költség számára, hol a napközben érkező fontosabb hírgörökök, valamint az óránként változó árfolyamok kifiggesztve olvashatók lesznek; éste pedig a Szabad sajtó génusza fog a palota kulopályáról a véczi- és Lipót-kört egy részére vilamos fényt deríteni. További vívmánya a Pesti Hirlapnak, hogy Jókai Mór és Mikszáth Kálmán rendez dolgozózársai közé tartozkan, a legjobbak Zeleizárok és ügyes hírlapírók egész gárdájával. Politikai szempontból pedig ma kétségteletlenül a legliberálisabb lap, melynek jelentékeny része van az ugynevezett egyházi politikai reformjavaslatok kivivaásán. Melegen ajánlhatjuk azért a munkát részéről is a magyar újságotváso közönség figyelmébe és pártoláába. Előfizetni lehet minden naptól kezdve, egy hónapra is 1 frt 20 kr. árral, míg negyedévre a lap ára 3 frt 50 kr. Kívánatos 5 napig mutatóvényszámokat is küld a kiadóhivatal (Budapest, nádor-utca 7.)

— **Hallatlan kedvezmény** cím alatt érdekes hirdetés közzélunk lapunk má számában, melyre e helyen külön is felhívjuk az olvasók figyelmét. Múndazzok, akik újfokor egy egész esztendőre való kiváló olvasmányokkal öhajjúikk magukat előltni és szeretik az eseményeket képekben megörökítve is élvezni, nagy érdeklődéssel kell, hogy olvassák ezt a hirdetést. — A „Magyar Génuusz” és „Othon” képes szépirodalmi vállalatok egyttésen egy hallatlanul kedvezményes áron állnak a közönség rendelkezésére, hogy ehhez hasonló oleón kitűlödn sem dísekedhát egyetlen vállalat sem.

— **„Zenélő Magyarországot”** ujonnan alakult Budapesti zeneműködő vállalat kiadásában 1894. januártól minden szombat 4-8 oldal hangjegynyomással megjelenő „Zenélő Magyarorszag” című zenemű hetilap karácsonyi mutatványssá megjelenst s tartalmazza jeles letételeiben a következők zeneműíródságokat: Élet, élet, áldástalan élet. Npdal. Tudom, hogy visszahív. Dal. Szállj ide, szállj oda. — Részeg vagyok részám! népalokot zongorára és énekkarra alkalmazva. A valóban hangzóptól oleóságú által szegény és gazdag által egyaránt megszereshető népszerű zenefolyóirat előzetési ára negyedévre (13 szám) 1 frt. Elyes szám 40 kr. s kapható minden hírlapfelárútonál, valamint a kiadóhivatalban Budapest, Csengery-utca 62/a.

— **Örök naptár.** Az újvi könyvpiacznak legeredtebb, legerdekesebb s praktikus hasznát tekintve is alkalmi megelégetésekre, ajándékosokra legalkalmasabb irodalmi újdonsága a Barsó Ferenec által szerkesztett „Örök Naptár”, mely éppen most jelent meg. Eryésen a Krisztus születése utáni 1. évtől a 2000 év végéig. Tartalmaz minden lényeges naptári tudnivalót, s a ki ezt megszerzi, bátran elmondhatja, hogy „örök időre” ellátta magát naptárral. De talán még annál is becessebb az elmut időre vonatkozó rész, melyből könnyen megállapíthatjuk, hogy mely napra esett bármely történelmi esemény, vagy saját életünknek egy-egy nevezetes időpontja. A „Figyelek”-ben ezenkívül az új pénzrendszer kimerítő ismertetést is adja. Ára füzve 60 kr., vászonkötetben 90 kr., aranyozott diszkötésben 1 frt 20 kr. Megrendelhető szerzől (Barsó Ferenec pénzügyigazgatósági tisztviselő, Szegeden.) A pénz előleges beküldése esetéle a megrendelt példányok bärhová gyorsan és bérmenve küldetnek meg.

— **Ertesítés.** Ertesítjük t. olvasónkat, hogy a Kassán megjelenő Szözlészi és Borászati Lap” jövő év eszéjével, amindő a 15-ik évfolyamba lép, ugy alakban, valamint tartalmilag kibővitve fog megjeleneni. Ajánljuk e fontos szaklapot t. olvasónk figyelmébe. Mutatóvényszámok mindenekinek megküldetnek, ki azért a „Szözlészi és Borászati Lap” kiadóhivatalához Kassára fordul.

Kiadó posta.

Előfizetők 1893. decz. 31-ig: Tóth Miklós Marasombat, Péntek Mihály Vaspolony, Noszoly Miklós

